Bijlage 3 Inleiding advies van de Tijdelijke adviescommissie subsidiëring flexibel hoger onderwijs.

Aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
mevrouw dr. J. Bussemaker

Den Haag, 6 januari 2016

Geachte mevrouw Bussemaker,

Hierbij bieden wij u het advies aan betreffende het verlenen van subsidies aan instellingen voor hoger onderwijs op grond van de Subsidieregeling flexibel hoger onderwijs voor volwassenen.

Met de middelen uit deze Subsidieregeling zijn de instellingen in staat om aan de aanbodzijde de mogelijkheden voor flexibilisering te vergroten en te optimaliseren, waardoor de aantrekkelijkheid van de betrokken opleidingen kan worden vergroot.

Ofschoon tijdens het traject door de instellingen hoor en wederhoor is toegepast met de werkgevers en de (potentiële) studenten, zijn er geen garanties dat de vraagzijde eenzelfde enthousiasme zal tonen als de aanbodzijde van het hoger onderwijs. De aanbodzijde heeft zijn best gedaan, we zijn nu benieuwd of de vraagzijde hierop reageert zoals gehoopt door de aanvragers. Dit bepaalt mede, of de door u ingezette middelen in relatie tot de geformuleerde kwantitatieve ambities voldoende zullen renderen.

Door het ingezette beleid op dit terrein door uw ministerie is een goede basis gelegd voor revitalisering van het hoger onderwijs voor volwassenen. Alle ingrediënten zijn nu aanwezig om dit beleid tot een succes te maken.

Namens de Tijdelijke adviescommissie subsidiëring flexibel hoger onderwijs,

drs. W. J. Breebaart,
voorzitter

dr. J. G. Uijterwijk,
lid en secretaris

1. Algemeen

1.1 Inleiding

Conform het gestelde in artikel 3.2 van het Instellingsbesluit 'Tijdelijke adviescommissie subsidiëring flexibel hoger onderwijs' brengt de commissie hierbij haar advies uit aan de minister over het verlenen van subsidies aan instellingen voor hoger onderwijs op grond van de 'Subsidieregeling flexibel hoger onderwijs voor volwassenen'.
Dit advies is, gelijk het verwoorde in artikel 3.2, uitgebracht op 6 januari 2016 en bestaat uit twee delen. In het eerste deel, getiteld I. Algemeen, komen naast enkele feitelijke gegevens en de werkwijze van de commissie, enige algemene observaties aan de orde betreffende alle aanvragen. Afgesloten wordt met het advies, omvattende het overzicht van alle instellingen, met vermelding van de scores. Het tweede deel, II. De instellingen, bevat het oordeel en de scores van de commissie van iedere individuele instelling. Het ingevulde beoordelingsformulier wordt hierbij steeds vooraf gegaan door een korte inleiding.

1.2 Taak, samenstelling en werkwijze

Naast het genoemde in artikel 3.2 wordt in artikel 3.1 van het Instellingsbesluit de taak van de commissie verwoord. "Het beoordelen en rangschikken van aanvragen voor subsidie van instellingen voor hoger onderwijs op grond van de Subsidieregeling flexibel hoger onderwijs voor volwassenen".
In artikel 4.1 is de samenstelling van de commissie verwoord. Deze bestaat uit onderstaande zes leden:

a. De heer drs. W.J. Breebaart, voorzitter;
b. Mevrouw dr. D. Joosten-ten Brinke;
c. De heer prof. dr. A.F.M. Nieuwenhuis;
d. De heer prof. dr. P.R.J. Simons;
e. De heer dr. J.G. Uijterwijk;
f. De heer prof. drs. R. Wagenaar.

Op basis van het gestelde in artikel 5.1 treedt, op verzoek van de voorzitter en met instemming van de overige leden, dr. J.G. Uijterwijk als secretaris op.

De commissie startte haar werkzaamheden begin november 2015 en heeft zich in de periode tot 6 januari 2016 intensief gewijd aan de taak, zoals verwoord in artikel 3.1 en 3.2 van het eerder genoemde Instellingsbesluit.

Op basis van de 'Subsidieregeling hoger onderwijs voor volwassenen' zijn in totaal 32 aanvragen door de instellingen ingediend. Bijlage A van deze regeling is getiteld 'Aanvraagformulier behorend bij de Subsidieregeling flexibel hoger onderwijs voor volwassenen' en verwoordt de voorschriften met betrekking tot de inrichting van de aanvraag. Van de aanvragen zijn er 18 afkomstig van bekostigde hogescholen. Een aantal van deze aanvragen betreft samenwerkingsverbanden:
2 samenwerkingsverbanden van 4 hogescholen (een breed samenwerkingsverband en een

samenwerkingsverband rond de lerarenopleidingen), een samenwerkingsverband van 2 hogescholen en 2 aanvragen van het publieke en het private deel van de hogeschool gezamenlijk. Van private instellingen werden 8 aanvragen ontvangen.
Van universiteiten zijn 6 aanvragen binnengekomen, waaronder een aanvraag van 7 universiteiten gezamenlijk betreffende de lerarenopleidingen.
In totaal wordt voor 41 miljoen Euro subsidie aangevraagd, terwijl het beschikbare subsidiebudget 25 miljoen Euro bedraagt. Alle aanvragen gezamenlijk hebben betrekking op flexibilisering van in totaal ongeveer 650 opleidingen. Dit zijn vooral deeltijdopleidingen, maar in een aantal gevallen ook duale opleidingen. Per instelling is het maximaal toe te kennen subsidiebedrag 2 miljoen Euro. Het is de bedoeling dat de subsidieontvanger het subsidiebedrag aanvult met ten minste hetzelfde bedrag aan cofinanciering dan wel uit eigen middelen. Het gevraagde subsidiebedrag varieert tussen de 27.000 Euro en het maximumbedrag van 2.000.000 Euro. Sommige aanvragen hebben, onder andere door de opleidingsportfolio, betrekking op één opleiding en in 2 gevallen, daarentegen, zelfs op 90 opleidingen.

Het beoordelen door de commissie geschiedde conform bijlage B van de 'Subsidieregeling hoger onderwijs voor volwassenen' en hierin staan de beoordelingsmaatstaven voor de aanvragen verwoord. Conform het gestelde in artikel 5 van de Subsidieregeling is de rangschikking van de beoordeling van de aanvragen tot stand gekomen door te kijken naar de doelstellingen en doelgroep(en) in de aanvraag, de beoogde resultaten van de aanvrager (kwalitatief en kwantitatief), het plan van aanpak met daarin een beschrijving van de wijze waarop invulling wordt gegeven aan flexibilisering van de opleidingen hoger onderwijs voor volwassenen en de wijze waarop dit wordt aangepakt en gerealiseerd en de planning, kosten en organisatie van het project.

Het gestelde met betrekking tot de Vraagfinanciering, onderdeel 8 van bijlage B van de Subsidieregeling (toepassing voorrangsregel), behoort niet tot de competentie van de commissie. Deze maatstaaf is ter beoordeling door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, dat bij de vaststelling van de definitieve ranking van de met een voldoende beoordeelde aanvragen voorrang zal geven aan instellingen die zich hebben aangemeld voor de experimenten vraagfinanciering (dan wel daar niet aan kunnen deelnemen, omdat zij de betreffende opleidingen niet verzorgen). Dat betekent dat de commissie de beoordelingen heeft uitgevoerd aan de hand van de beoordelingsmaatstaven 1 tot en met 7 van bijlage B van de Subsidieregeling.

Voor de instellingen is het deelnemen aan het experiment leeruitkomsten een voorwaarde om deel te kunnen nemen aan het experiment onvolledige opleidingen met accreditatie door de NVAO. Aan de laatste kan alleen worden deelgenomen, indien dus subsidie is aangevraagd voor het experiment leeruitkomsten. Deze twee experimenten zijn dus op deze wijze onderling met elkaar verbonden. Gelet op het vervolgtraject bij de NVAO hebben voorzitter en secretaris met het bestuur van de NVAO op dinsdag 1 december 2015 afstemmingsoverleg gevoerd over het 'Protocol beoordeling experimenten flexibilisering'.

Instellingen wordt subsidie verleend, conform artikel 3 van de Subsidieregeling voor ontwikkelkosten die betrekking hebben op activiteiten gericht op het realiseren van de doelstellingen van de regeling en ten behoeve van deelname aan het in 2016 te starten experiment leeruitkomsten.

1.3 Aanpak

Voor de start van de werkzaamheden van de commissie voerden voorzitter en secretaris op woensdag 4 november 2015 overleg met de directeur Hoger Onderwijs & Studiefinanciering van het Ministerie van OCW en de direct verantwoordelijke ambtenaar. In de periode tot en met 6 januari 2016 voerde de secretaris van de commissie regelmatig overleg met de betrokken ambtenaren op het ministerie van OCW, over procedurele en logistieke zaken en met het oog op een adequate hantering en toepassing van de voorwaarden en criteria in de regeling.

Nadat de aanvragen onder de leden waren verspreid en er de mogelijkheid was geweest om deze te bestuderen, evenals ook alle betrokken regelingen en toelichtingen, vond op vrijdag 20 november 2015 de eerste voltallige bijeenkomst van de commissie plaats. In deze vergadering werden van de zijde van het departement de verschillende documenten toegelicht en nadere informatie verstrekt. Het grootste deel van de tijd werd besteed aan het nalopen, concretiseren en expliciteren van de in bijlage B van de Subsidieregeling verwoorde beoordelingsmaatstaven. In deze vergadering werd afgesproken om de aanvragen in eerste instantie door wisselend samengestelde tweetallen te beoordelen. De voorzitter zou alle aanvragen beoordelen, terwijl de secretaris de aanvragen vooral in formele zin zou beschouwen. Afgesproken werd dat commissieleden die direct of indirect betrokken zijn bij een van de instellingen en daardoor mogelijk ook bij de ingediende aanvraag, in geen enkel opzicht bemoeienis mogen hebben bij het beoordelen van die aanvraag, evenals bij het bespreken daarvan in de commissie. Door de voorzitter en secretaris is hier nauwlettend op toegezien.

Op maandag 7 december 2015 was de tweede bijeenkomst van de commissie. Door de leden werd eerst een indruk gegeven van het totaalbeeld van alle aanvragen, alvorens stil werd gestaan bij de eerste impressies van de individuele aanvraag van elke instelling. Opnieuw werden de criteria uit het beoordelingsformulier aan de orde gesteld om, op basis van de eerste ervaringen, de bruikbaarheid en toepasbaarheid te bespreken. Tevens werd stil gestaan bij eventuele interpretatieverschillen en werd duiding van de criteria gesynchroniseerd en gekalibreerd.

De periode tot 20 december 2015 werd benut voor intensief onderling overleg tussen de leden om de uitkomsten van de individuele beoordelingen met elkaar te bespreken, de scores te beargumenteren en het beoordelingsformulier verder in te vullen. De beoordelaars was verzocht te streven naar consensus, maar de uitdrukkelijke mogelijkheid bestond om geschilpunten te bespreken in de vergadering van dinsdag 22 december 2015.
Ter voorbereiding van deze bijeenkomst werden alle aanvragen door de secretaris geordend en aan de leden ter beschikking gesteld, zodat alle leden alle aanvragen konden bestuderen en daar hun oordeel over konden (her)formuleren. Op deze dinsdag 22 december 2015 zijn alle aanvragen uitvoerig in de commissie aan de orde gekomen, alle beoordelingen werden gewikt en gewogen en vanuit verschillende invalshoeken bekeken. Geschilpunten werden geïnventariseerd en besproken, maar er is gekomen tot een unaniem oordeel.
Het uiteindelijke advies en de daaruit voortvloeiende rankschikking zijn dus het eindproduct van de zienswijze en het oordeel van alle leden.

De periode van 23 december 2015 tot 6 januari 2016 werd benut om het advies aan de minister van OCW op te stellen. De secretaris heeft zich, in overleg met de voorzitter, van deze taak gekweten. Alvorens het advies aan de minister werd uitgebracht, is het concept aan alle leden ter becommentariëring en ter accordering aangeboden.

Op woensdagmiddag 6 januari 2016 is het advies aan de betrokken ambtenaren van het ministerie, ter doorgeleiding naar de minister, overhandigd.

1.4 Observaties

1.4.1 Opmerkingen naar aanleiding van de uitvoering van de beoordelingen

De commissie hecht eraan hier te benadrukken dat zij zich strikt heeft gehouden aan de taakstellingen zoals verwoord in artikel 3.1 en 3.2 van het Instellingsbesluit. Dit betekent dat zij dus niet aangesproken kan worden op of verantwoordelijk gehouden kan worden voor aspecten die buiten deze taakstellingen vallen.

De beoordeling van een plandocument kent zijn beperkingen. De commissie heeft de beoordelingen uitgevoerd aan de hand van de ingeleverde documenten. De documenten beschrijven een beoogde toekomst. De commissie heeft haar oordelen zeer zorgvuldig en integer gewogen, maar de commissie pretendeert niet meer te hebben gedaan dan een planbeoordeling aan de hand van de zeven maatstaven uit de subsidieregeling. Het is denkbaar dat de aanvrager in de periode 2016-2020 al werkende weg zijn doelen sneller en beter bereikt dan uit het plandocument blijkt, of andersom. Er zijn factoren die ertoe doen en buiten het bereik van het plandocument vallen, waardoor de realisatie van de plannen al of niet een succes wordt.

Met de door de commissie uitgevoerde beoordelingen van de plannen van de instellingen krijgen de instellingen en de NVAO zeker elementen voor een beoordeling van de kwaliteit in handen, maar het oordeel van de commissie zal niet voldoende dekkend zijn om de volle breedte van de kwaliteitsvraag te beoordelen. Het is wenselijk dat de NVAO bij de beoordeling van aanvragen voor deelname aan het experiment leeruitkomsten een verdiepend oordeel geeft over de uitwerking van de plannen door de opleidingen en instellingen en de verwachte kwaliteit van het flexibele onderwijs voor volwassenen dat de aanvrager gaat uitvoeren.

De kwaliteit van de aanvragen verschilde sterk. Sommige aanvragers hebben zich uitputtend ingespannen om hun document te doordenken en uitmuntend te verwoorden. Maar de commissie constateerde ook een zekere kopieerzucht, waarbij summiere plannen, aansluitend op de ministeriële voorschriften, ingeleverd werden. Kortom, er waren goede doorwrochte aanvragen en er waren oppervlakkige aanvragen die de toets der kritiek niet konden doorstaan.

Het is opvallend dat bijna alle plannen voor flexibilisering van het hoger onderwijs voor volwassenen wel rekening houden met het actuele beroepsbeeld, maar weinig aandacht schenken aan de in het initiële onderwijs zo breed beleefde (academische en/of beroeps-) vorming van de student. Blijkbaar vindt men dit gescheiden werelden: het initiële onderwijs is voor jong volwassenen en kent een sterk vormend element. In deze plannen voor de opscholing van werkend Nederland lijken de vormings-

doelen geen rol van betekenis te spelen. Het actuele beroepsbeeld vormt het ultieme doel. Dat hoger onderwijs veel meer is dan functiegerichte training en dat hoger onderwijs moet bijdragen aan een breed begrip van het uitoefenen van een beroep lijkt in de plannen van de aanvragers minder van belang. Vanuit de wens dat de werkende bevolking hoger opgeleid kan en moet worden, is de flexibilisering van het hoger onderwijs een begrijpelijke ontwikkeling, maar vanuit de kwaliteit van het hoger onderwijs, gezien als een brede opleiding, kan de flexibilisering ook omslaan in een verschraling van het hoger onderwijs. Op termijn kan hoger onderwijs dat te veel functiegericht is, er zelf ook de oorzaak van zijn dat toekomstig hoger opgeleide werknemers onvoldoende in staat zijn om adequaat te anticiperen op nieuwe ontwikkelingen in het beroep en de samenleving. Ze zijn dan te smal opgeleid. En dat gevaar geldt voor het niveau van de associate degree en van de bachelor sterker dan voor het masterniveau. De commissie vraagt daarom aandacht voor het belang van een breed begrip van opleiden, ook in het flexibele hoger onderwijs voor de doelgroep volwassenen.

Kern van flexibel leren vormt het opzetten van flexibele leerwegen op basis van eenduidig geformuleerde leeruitkomsten. Hoewel de indieners uiteraard aangeven dat met leeruitkomsten zal worden gewerkt, dient er nog veel werk te worden verricht om dit tot een realiteit te maken. In alle gevallen is nog geen sprake van formuleringen van leeruitkomsten vanuit de volwassene en/of het werkveld. Ook wordt in een deel van de aanvragen geen helder traject of procedure geschetst hoe te komen tot goed meetbare leeruitkomsten en hoe de stakeholders daarbij betrokken worden, of zijn de beoogde aanpakken niet erg gedetailleerd uitgewerkt. Omdat het succes van flexibel leren hiermee staat of valt, adviseert de commissie dat dit aspect zowel in de uitwerking door de instellingen als in het begeleidingsproces van de uitvoering van de projecten scherp in de gaten wordt gehouden. Leeruitkomsten vormen immers ook de basis voor toetsing en daarmee het te hanteren toetsbeleid alsook de leermethoden en strategieën die ontwikkeld gaan worden om vervolgens te worden ingezet. Het betreft hier een zeer arbeidsintensief proces dat intensief overleg tussen alle betrokken partijen vereist, inclusief werkgevers en betrokken studenten.

1.4.2 Evaluatieve opmerkingen over de subsidieregeling

De commissie merkt in het algemeen op dat er grote verschillen zijn tussen de aanvragen wat betreft de relatie tussen het gevraagde subsidiebedrag per instelling, de door de instelling geformuleerde ambities en het beoogde bereik qua aantal deelnemende opleidingen van de instelling. De commissie heeft de hoogte van de gevraagde subsidiebedragen in ogenschouw genomen bij de beoordeling van de kwantitatieve en kwalitatieve ambities van de instellingen, maar moest daarbij ook rekening houden met (veelal lastig te bepalen) verschillen in uitgangssituatie en startniveau binnen en tussen instellingen. Evenals met regionale verschillen in de demografische opbouw, de arbeidsmarktsituatie, de portfolio, de samenstelling van de studentenpopulatie van de instelling en de inzet van de eigen middelen. De commissie adviseert bij toekomstige subsidieregelingen heldere en meetbare richtlijnen op te nemen over de hoogte van aan te vragen subsidiebedragen, bijvoorbeeld in relatie tot aantallen opleidingen en kwantitatieve ambities betreffende aantallen (extra) studenten.

Niet alleen de kwaliteit van de aanvragen verschilde sterk, zoals ook uit de scores blijkt, maar ook de kwantiteit. Sommige aanvragen telden ongeveer dertig bladzijdes, maar er waren ook aanvragen van enkele honderden bladzijdes. Ook de indeling van de aanvragen verschilde sterk en in een aantal gevallen was sprake van 'een brij van informatie' die niet altijd even relevant was. De commissie vindt het gewenst om hieraan, een volgende keer, vooraf duidelijke richtlijnen te geven,

bijvoorbeeld in de vorm van een format, zodat onnodig werk door de instellingen wordt voorkomen en de transparantie en de onderlinge vergelijkbaarheid toenemen.

Een van de indieners heeft de aanvraag in de Engelse taal ingediend. Ook hierover moeten voor het indienen duidelijke afspraken worden gemaakt.

1.4.3 Kanttekeningen adviescommissie

Bijna alle aanvragers rekenen voor dat ze de komende jaren een substantieel groter aantal volwassen en werkende Nederlanders zullen opleiden op associate degree-, bachelor- of masterniveau. Dat sluit goed aan op de wensen van de minister en de Tweede Kamer. Het verder hoog opleiden van volwassen werknemers is wel een nastrevenswaardig doel, maar niet tegen elke prijs. De marginale kosten worden op enig moment te hoog. De aanvragers lijken gefocust op het verkrijgen van subsidie en stellen zich geen vragen over de marginale kosten. Dat is op het niveau van instellingen begrijpelijk, maar op nationaal niveau is het wijs om de macrodoelmatigheid wel steeds in ogenschouw te nemen. De commissie hecht er daarom aan dat in de evaluatie en effectmeting van de projecten nadrukkelijk wordt onderzocht of de extra investeringen ook daadwerkelijk hebben geleid tot het realiseren van de kwantitatieve en kwalitatieve ambities.

In aansluiting op de constatering dat de instellingen erg optimistisch zijn over het realiseren van groei in het aantal deelnemers onder volwassen en werkende Nederlanders, merkt de commissie op dat er een tegenstelling kan worden gezien in beleidsstreven naar enerzijds vergroting van deelname aan scholing en leven lang leren en anderzijds de eis van diplomagerichtheid. Een hoogopgeleide beroepsbevolking zal in de toekomst ook steeds meer behoefte hebben aan korte, gerichte bijscholingsmodulen op het niveau van hoger onderwijs. Het verdient aanbeveling om de balans tussen de publieke en private instellingen met betrekking tot het aanbod van losse cursussen en modules opnieuw te doordenken.

1.5 Advies per instelling

Zoals al eerder gesteld, wordt het beoordelingsformulier van elke instelling voorafgegaan door een korte algemene inleiding, waarin bevindingen met betrekking tot de specifieke aanvraag worden besproken. In een aantal gevallen wordt hier verklaard, waarom de desbetreffende aanvraag door de commissie als niet ontvankelijk is bestempeld. Bij twee aanvragen heeft de commissiebesloten een aanvullende schriftelijke vraag te stellen, waarop ook een schriftelijk antwoord is ontvangen. Het antwoord van de instelling is bij de oordeelsvorming betrokken.

Besloten is dat wanneer het evident is dat niet aan de voorwaarden door de instelling werd voldaan, er verder geen score op de afzonderlijke onderdelen/beoordelingsmaatstaven en criteria wordt gegeven. Uiteraard is in die gevallen wel helder geformuleerd aan welke voorwaarde(n) niet wordt voldaan en de redenen daarvoor.

1.6 Slot

In een periode van tien weken hebben de leden van de commissie zich zeer intensief en indringend beziggehouden met het bestuderen en beoordelen van alle aanvragen. De aanvragen varieerden, zoals hierboven gesteld, zowel in kwaliteit als ook in kwantiteit en het was mede daardoor zeer arbeidsintensief om te komen tot een goed gefundeerd en onderbouwd oordeel. Door de toegepaste werkwijze is het de commissie gelukt om in alle gevallen te komen tot een gelijkluidend en transparant oordeel op basis van de door het ministerie aangereikte maatstaven.
Uiteindelijk is het advies dat de aanvraag van 20 instellingen als positief kan worden beoordeeld en is van 11 instellingen het oordeel onvoldoende. In artikel 6.3 van de Subsidieregeling is vastgelegd, dat de minister slechts om zwaarwegende redenen af kan wijken van het door de commissie uitgebrachte advies. Hierbij moet worden aangetekend dat conform het gestelde in artikel 5.2 'Beoordeling en rangschikking' van de Subsidieregeling bij de rangschikking van tijdig ingediende en complete aanvragen voorrang wordt gegeven aan aanvragen van instellingen die deelnemen aan het experiment vraagfinanciering. Deelname hieraan betreft alleen een aantal specifieke HBO-opleidingen op het gebied van Techniek & ICT, evenals op het terrein van Zorg & Welzijn. Aanvragen van instellingen die geen opleidingen verzorgen waarmee zij zouden kunnen deelnemen aan het experiment vraagfinanciering, worden door de minister op dezelfde wijze behandeld als de aanvragen van instellingen die deelnemen aan het experiment vraagfinanciering. Dit impliceert dus, dat het advies van de commissie met betrekking tot de rangschikking nog wijziging kan ondergaan. De definitieve ranking wordt door de minister vastgesteld na toepassing van de genoemde voorrangsregel door het ministerie van OCW. De minister besluit vervolgens op basis van die definitieve ranking over verlening van subsidies.

Algemene toelichting en het overzicht van het uitgebrachte advies van de commissie:

Toelichting:

Van de in totaal 32 aanvragen staat hieronder het advies van 31 aanvragen. De commissie heeft de gecombineerde aanvraag (nr.10) van de Hanzehogeschool, de Hogeschool Utrecht, de Hogeschool van Amsterdam en van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, inhoudelijk meegewogen bij de individuele aanvragen van deze hogescholen. Het betrof hier immers in feite een aanvraag betreffende de (organisatorische) samenwerking tussen deze instellingen en kon als zodanig worden beschouwd als onderdeel van de aanvragen van de afzonderlijke instellingen.
De commissie heeft de aanvragen van 20 instellingen met een voldoende beoordeeld. De score loopt hierbij uiteen van 68 punten (70 is het maximale) tot 46 punten.
Van 8 instellingen was het oordeel onvoldoende, waarbij twee instellingen op alle maatstaven onvoldoende scoorden. Van 3 instellingen was de score 0 punten, omdat de aanvragen niet voldeden aan de vereisten, zoals vastgelegd in de Subsidieregeling.

Bij de deelscores per criterium werden de scores 0-2-4-6-8-10 gehanteerd. De commissie vond deze voldoende onderscheidend om daar haar oordeel op te baseren. De eindscores zijn steeds in hele cijfers uitgedrukt, waarbij afronding is geschied conform de regel: 5,49 wordt 5 en 5,50 wordt 6.
In de inleiding van de beoordeling/het advies per instelling worden verdere bijzonderheden met betrekking tot de aanvraag en de score toegelicht.

De commissie wijst er nogmaals op dat, conform het gestelde in artikel 5.2 van de Subsidieregeling (voorrangsregel), het hier uitgebrachte advies met betrekking tot de ranking alsnog gewijzigd kan worden.

Overzicht van het advies:

Rank	Instelling	Eindscore
1	HAN	68
2	NHL/Stenden	60
3	Zuyd	59
4	Inholland	58
5	Fotovakschool	56
5	Fontys	56
7	Avans/Avans+	55
7	Hogeschool van A'dam	55
7	Saxion/Saxion Next	55
10	NOVI	53
10	Haagse Hogeschool	53
10	CH Ede	53
10	LOI	53
14	Hogeschool R'dam	52
15	Hogeschool Leiden	51
15	Windesheim	51
17	NCOI/NTI	50
18	Fontys cs	48
19	Hogeschool Zeeland	47
20	Hogeschool Utrecht	46
21	Hanzehogeschool	45
22	Wagner Group	42
23	Radboud Universiteit	37
24	da Vinci/Drechtst.	34
25	Erasmus	36
26	Capabel	31
26	VU	31
28	NHA	29
29	Maastricht	0
29	Twente	0
29	Wageningen	0